

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 412/2015-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. júna 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], obaja bytom [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátom JUDr. Miroslavom Pekárom, Krížna 44, Bratislava, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 78/1996 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 256/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. apríla 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu

Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 78/1996 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 256/2013.

Sťažovatelia v sťažnosti uvádzajú doterajší priebeh konania:

„Sťažovatelia sú fyzické osoby, občania Slovenskej republiky, v procesnom postavení navrhovateľov v I. a II rade v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava III, č. k. 13 C/78/1996, ktorý spis je v súčasnosti, počnúc od 23. 04. 2013 na odvolacom Krajskom súde v Bratislave vedený pod č. k. 5 Co/256/2013.

Súdne konanie vo veci samej bolo začaté už na základe návrhu na zmierovacie konanie doručené súdu dňa 03. 06. 1994, čiže pred takmer 21 rokmi, pričom do dnešného dňa nie je vo veci právoplatne rozhodnuté.

Stručný prierez konaním:

Po podaní žalobného návrhu, resp. návrhu na zmierovacie konanie, sťažovatelia dňa 26. 6. 1995 spresnili žalobný návrh v časti označenia účastníkov konania.

Prvé pojednávanie vo veci bolo vytýčené na termín 14. 11. 1996, ktoré bolo odročené na neurčito s výzvou, aby navrhovatelia upravili žalobný návrh a doložili doklady preukazujúce uplatnený nárok.

Listom zo dňa 12. 12. 1996, doručeným súd dňa 18. 12. 1996 navrhovatelia doplnili žalobný návrh v zmysle úpravy súdu na poslednom pojednávaní. Vo veci prebehli následne viaceré pojednávania, bez vecného riešenia sporu:

- pojednávanie vytýčené na termín 24. 4. 1997 bolo odročené bez prejednania veci, pravdepodobne pre neúčast' navrhovateľa, z ktorých navrhovateľ v 2. rade nemal vykázané predvolanie. Nie je zrejmé, prečo súd vo veci nepojednával, vzhľadom na prítomnosť právneho zástupcu navrhovateľov.

- pojednávanie vytýčené na termín 29. 5. 1997, bolo v rámci prípravy pojednávania opätovne odročené na neurčito, vzhľadom na prednes vedľajšieho účastníka na strane žalovaného.

- na pojednávaní dňa 28. 10. 1997 súd rozhodol o úprave petitu a pristúpení účastníka konania na strane navrhovateľa (vo veci bolo následne vypracované osobitné písomné uznesenie) a vec opätovne odročil na neurčito

Je zrejmé, že od podania návrhu na zmierovacie konanie 6/1994 až do pojednávania dňa 28. 10. 1997 bola činnosť súdu po dobu 3 rokov neefektívna, k ničomu nevedla.

Vzhľadom na nečinnosť súdu, sťažovatelia svojim listom zo dňa 18. 8. 1999 požiadali súd o pokračovanie v konaní.

Dňa 2. 5. 2000 sa právny zástupca navrhovateľov dostavil na konajúci súd za účelom podania vysvetlenia vo vzťahu k zmierovaciemu konaniu a konaniu vo veci samej.

Ďalšie pojednávanie vo veci samej sa konalo až 10. 9. 2002, čiže po vyše piatich rokoch od posledného pojednávania. Uvedené obdobie od 10/1997 do 9/2002 je poznačené absolútnou nečinnosťou súdu.

Ďalšie pojednávanie bolo vytýčené na termín 24. 10. 2002, kedy PZ navrhovateľov síce ospravedlnil svoju neúčast', avšak súd meritórne konal výsluchom svedka a pojednávanie opätovne odročil na neurčito.

Ďalšie pojednávanie bolo vytýčené na termín 6. 2. 2003, kedy súd meritórne konal výsluchom svedkyne a pojednávanie opätovne odročil na neurčito.

Obdobie od 10/2002 do 16. 10. 2008, kedy bolo vytýčené ďalšie pojednávanie, čiže obdobie ďalších 6 rokov je opätovne poznačené absolútnou nečinnosťou súdu, medzičasom došlo aj k zmene zákonnej sudkyne.

Samotné pojednávanie vytýčené na termín 16. 10. 2008, bolo vytýčené až na základe urgencye PZN zo dňa 6. 9. 2007.

Súd následne vo veci plynule konal a vec pojednával dňa 16. 10. 2008, 19. 11. 2009, 28. 9. 2010, 07. 10. 2010 a dňa 26. 10. 2010, ktoré pojednávanie bolo odročené na termín 16. 12. 2010 za účelom vyhlásenia rozsudku.

Vo veci tak bolo prvýkrát rozhodnuté rozsudkom zo dňa 16. 12. 2010, čiže po 16 rokoch.

Na základe podaných odvolaní účastníkov konania, t. j. odvolania sťažovateľov voči nepriznanému úroku z omeškania a odvolaniu odporcu vo veci samej, Krajský súd svojim promptným uznesením č. k. 4 Co 190/2011 zo dňa 31. 10. 2011 rozsudok súdu prvého

stupňa vo veci samej potvrdil, a v časti príslušenstva a trov konania vrátil na ďalšie konanie.

Súd prvého stupňa vo veci vytýčil pojednávanie na termín 29. 6. 2012, kde vec opätovne vzrušenej časti prejednal, odročil pojednávanie na termín 28. 9. 2012, na ktorom pojednávaní opätovne rozhodol svojim rozsudkom č. k. V-2-13 C/78/1996-247 v prospech sťažovateľov.

Z dôvodu odvolania vedľajšieho účastníka zo dňa 13. 11. 2012 ako aj sťažovateľov v časti trov konania zo dňa 20. 11. 2012 sa vec od 23. 4. 2013 nachádza na KS BA pod č. k. 5 Co/256/2013, ktorý do dnešného dňa vo veci nerozhodol.“

Následne sťažovatelia v sťažnosti poukazujú na okolnosti týkajúce sa právnej a faktickej zložitosti veci, uvádzajú okolnosti týkajúce sa ich správania ako účastníkov v predmetnom konaní a tiež postupu konajúcich súdov – okresného súdu a krajského súdu. V týchto súvislostiach uvádzajú:

„1. Právna a faktická zložitosť veci

Predmetom žalobného návrhu je vymáhanie peňažnej pohľadávky- náhrada škody spôsobenej pri dopravnej nehode. Vo všeobecnosti ide o právnu problematiku, ktorá patrí do bežnej rozhodovacej činnosti súdov, pre posúdenie ktorej, ako napokon vyplýva aj z obsahu spisu nebolo nutné žiadne rozsiahle, či zložité dokazovanie.

V zásade boli vo veci vypočutí len viacerí svedkovia, pričom škoda vo veci uplatnená sa ustálila na základe kalkulácie poisťovne ako vedľajšieho účastníka. Vec nejaví žiadne rysy výnimočnosti, či zložitosti.

Sporná z hľadiska aktuálneho stavu je len otázka príslušenstva, ktorá je však otázkou výlučne právnou, čiže už vo svojej povahe, nemôže posúdenie právnej otázky nijak výnimočne zaťažiť konajúci súd.

2. Správanie sa účastníka konania:

Sťažovatelia od začiatku konania postupujú vo veci aktívne, boli právne zastúpené. Špeciálna aktivita vzhľadom na obsah sporu v danom prípade neprichádzala do úvahy, keďže rozhodnutie záviselo len na zistení škody a s vecou spojených zodpovednostných predpokladov.

3. Postup samotného súdu:

V danom prípade došlo k porušeniu základného práva účastníka konania na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov neefektívnou a nesústredenou činnosťou ako aj úplnou nečinnosťou súdu v konaní.

V danom konaní je podľa názoru sťažovateľov významná najmä úplná nečinnosť súdu prvého stupňa, ako sme uviedli v stručnom priereze konania, a to:

- obdobie piatich rokov od 10/1997 do 9/2002 je poznačené absolútnou nečinnosťou súdu

- Obdobie od 10/2002 do 16. 10. 2008. kedy bolo vytýčené ďalšie pojednávanie, čiže obdobie ďalších 6 rokov je opäťovne poznačené absolútnou nečinnosťou súdu

Ďalej neefektívna činnosť súdu je viac menej poznačená za celé obdobie konania, významne však za obdobie do 10/1997, kde súd síce konal, ale skôr procesné ako vecne následne aj v období od 10/2008 až do dnešného dňa, kedy síce súd prvého stupňa už 2 x rozhodol, ale prvé rozhodnutie bolo čiastočne zrušené odvolacím súdom a vrátené na ďalšie konanie a v poradí druhé a posledné prvostupňové rozhodnutie nie je doposiaľ právoplatné.

Čo sa týka činnosti Krajského súdu v Bratislave, tak vo vzťahu k zrušujúcemu uzneseniu č. k. 4 Co 190/2011 zo dňa 31. 10. 2011 nie je KS BA čo vytknúť. Aktuálne je však vec na KS BA od 23. 4. 2013, pričom v zmysle telefonickej informácie je vec bez pohybu jeden rok a 10 mesiacov. Sťažovatelia si uvedomujú funkčnú vyťaženosť KS BA, avšak tento prietah, znamenajúci, že právna neistota v ich postavení nebola do dnešného dňa odstránená, nemôže byť z pochopiteľných dôvodov akceptovateľný.“

Vzhľadom na skutočnosti uvedené v sťažnosti sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„... Základné právo sťažovateľov... podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo... podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C/78/1996 porušené bolo.

... Základné právo sťažovateľa... podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo... podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 256/2013, porušené bolo.

... Krajskému súdu v Bratislave prikazuje, aby v konaní vedenom pod 5 Co 256/2013 konal bez zbytočných prieťahov.

... Sťažovateľom sa priznáva finančné zadostučinenie každému vo výške 1 000 EUR. Okresný súd Bratislava III je povinný zaplatiť sťažovateľom finančné zadostučinenie každému v sume 500 EUR... Krajský súd Bratislava je povinný zaplatiť sťažovateľom finančné zadostučinenie každému v sume 500 EUR do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia...

... Sťažovateľom priznáva úhradu trov konania v sume 355,73 €, ktoré je Okresný súd Bratislava III. povinný zaplatiť na účet advokáta... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Návrh na priznanie primeraného finančného zadostučinenia sťažovateľa odôvodňujú takto:

«Máme za to, že je nesporné, že činnosť predovšetkým súdu prvého stupňa je počas 21 rokov trvania súdneho konania poznačená jednak absolútnou nečinnosťou, prípadne činnosťou, ktorá bola nesústredená a neefektívna a nevedla k odstráneniu právnej neistoty v postavení sťažovateľov. Súd vo veci nevykonal žiaden úkon, ktorý by vyplynul z priebehu konania (napr. návrhu účastníkov), a ktorý by sa mohol zapríčiniť o akékoľvek predĺženie sporu, čím je doba trvania 21 rokov o to viac zarážajúca a neospravedliteľná.

Sťažovatelia... žiadajú zároveň o priznanie primeraného zadostučinenia každý vo výške 7.000 €.

Dôvodom žiadosti o priznanie primeraného zadostučinenia je

- predovšetkým samotná skutočnosť porušenia práva sťažovateľov pokiaľ toto porušenie bude vyslovené

- extrémne neprimeraná dĺžka súdneho konania

- postup súdu, ktorý je v mnohých obdobiach poznačený úplnou nečinnosťou, inak neefektívnou a nesústredenou činnosťou

- pretrvávajúca neistota v právnom postavení sťažovateľov

Je zrejme, že v každej prejednávanej veci účastníci konania očakávajú efektívnu a „promptnú“ činnosť súdu, ktorá by viedla k odstráneniu právnej neistoty v ich postavení. Je zároveň známe, že dĺžka súdnych konaní je na Slovensku jeden z najväčších problémov vymožitelnosti práva, pričom pokiaľ zohľadníme existenciu problematiky – dĺžky súdnych konaní, je zrejme, že konanie presahujúce 20 rokov sa extrémnym spôsobom vymyká z už beztak nelichotivého priemerného trvania súdnych sporov, ktoré prekračuje niekoľkonásobne.»

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti smerujúcej proti zbytočným prieťahom v súdnom konaní ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby ten orgán (okresný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

II.1 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 78/1996

Predmetom tejto časti sťažnosti je preskúmanie opodstatnenosti tvrdenia sťažovateľov, podľa ktorého postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 78/1996 malo dôjsť k porušeniu ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že okresný súd rozhodol rozsudkom vo veci samej 16. decembra 2010. Na základe odvolaní sťažovateľov a odporcu rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 4 Co 190/2011 z 31. októbra 2011 tak, že rozsudok okresného súdu vo veci samej potvrdil a v časti príslušenstva a trov konania vec vrátil na ďalšie konanie. Okresný súd následne rozhodol rozsudkom z 28. septembra 2012. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie sťažovatelia – v časti trov konania a tiež vedľajší účastník. Predmetná vec sa od 23. apríla 2013 nachádza na krajskom súde ako odvolacom súde, ktorý o odvolaniach nerozhodol. Sťažnosť sťažovateľov podľa čl. 127 ods. 1 ústavy bola ústavnému súdu doručená 9. apríla 2015, teda v čase, keď okresný súd nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania, prípadne spôsobiť prieťahy v ňom, a teda nemohol už ani porušovať sťažovateľmi v sťažnosti označené základné právo podľa ústavy a právo podľa dohovoru.

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený

právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

Sťažovatelia namietali porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. apríla 2015, t. j. v čase, keď okresný súd už vo veci samej nekonal, v dôsledku čoho už k porušovaniu v sťažnosti označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru jeho postupom nemohlo dochádzať. Ústavný súd prihliadol aj na to, že konanie vo veci samej bolo právoplatne skončené s tým, že konajúce súdy rozhodujú len o príslušenstve a trovách konania. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 256/2013

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel tohto princípu je založený na tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

V súvislosti s už uvedeným ústavný súd poukazuje na to, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľom na ochranu ich základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie sú oprávnení podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Účinným právnym prostriedkom nápravy v súvislosti s námietkou zbytočných prietahov v napadnutom konaní je podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04) aj sťažnosť adresovaná predsedovi okresného súdu podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

Zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“. Podľa § 64 ods. 3 zákona o súdoch „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky.“.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil dovtedajší protiprávny stav zapríčinený neprerokovaním veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy,

prípadne práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v zásade koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označený právny prostriedok, ktorý mal k dispozícii podľa zákona o súdoch, alebo ak preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Súdny spis bol krajskému súdu predložený 23. apríla 2013, t. j. predmetné odvolacie konanie, ktorého predmetom je rozhodovanie o príslušenstve a trovách konania, trvá približne dva roky. Sťažovatelia v sťažnosti netvrdia a ani nepreukazujú, že podali sťažnosť na prieťahy v konaní predsedovi krajského súdu. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovatelia nepodali sťažnosť na prieťahy v konaní predsedovi krajského súdu.

Ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre (napr. IV. ÚS 26/2012, IV. ÚS 93/2012) na požiadavke využitia prostriedkov nápravy v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch na orgáne štátnej správy dotknutého súdu v zásade už netrvá v prípadoch, keď dĺžka namietaného konania v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu bola už prima facie zjavne neprimeraná, čo však v konkrétnych okolnostiach danej veci nemožno podľa jeho názoru bez ďalšieho konštatovať.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako neprípustnú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2015